

La Nació

Setmanari adherit a la Unió Catalanista

Redacció i Administració: Canuda, 14, pral.

LA VIDA IMPOSSIBLE

Grandiosa manifestació de protesta que, integrada per totes les classes socials de Barcelona, s'organitza cada diumenge contra l'encariment de les subsistències.

L'AFIRMACIÓ DEL PROBLEMA CATALÀ

Es ben sovint que hem de lamentar fonament que el nostre problema nacionalista no hagi sigut plantejat — a semblança de les aspiracions nacionalistes d'altres pobles—en plè Parlament de l'Estat. I diem que és ben sovint, perquè cada vegada que unes eleccions de caràcter legislatiu, com les d'ara, pels poders de l'Estat són convocades, hem de fer-nos la mateixa lamentació, lamentant-nos, també, a l'ensem, de que entre els nostres costums polítics no s'hi hagi pogut adaptar el costum de sapiguer exigir, dels homes que surten elegits, el compliment dels deures que, de cara al poble, contraguieren.

Si així s'hagués fet, o s'hauria evitat que'ls homes contraguessin compromisos que eren incapaços de complir o s'hauria lograt que el cas nacionalista català, que en el fons és idèntic a tots els casos nacionalistes que arreu del món existeixen, hagués pogut manifestar d'una faició arrogant i digna, davant per davant de tots els convencionalismes i ficcions del parlamentarisme espanyol, quina és la finalitat que persegueix i quins són els mètodes que l'impulsen a actuar constantment per tal de determinar un nou avenç social que, en instaurar-se a la nostra terra, afirmaria un nou concepte d'amplia i expansiva llibertat.

Per feblesa ideològica dels parlamentaris catalans que s'han anomenat, a sí mateixos, representants del nacionalisme català, els elements que componen els organismes de l'Estat aon Catalunya, ara, pertany, no han sentit ressonar la paraula sincerament viril del definidor o definidors de l'aspiració plenament lliberadora que el nacionalisme, a tot el món, suposa. De parlamentaris catalans que, en nom de la nostra terra, han desgranat les llurs retòriques oracions, pla bé que n'han sentit els homes que contribueixen al règim de l'Estat, però de parlamentaris de Catalunya que en representació del nostre nacionalisme al·lessin la veu i demostrassin la justícia dels nostres anhels íntegrament lliberadors i no mixtificats per oportunitats raquítiques que, en manifestar-se dins del nostre poble, han portat la confusió i l'enterboliment de tot quan hauria de constituir el nostre capítol de reclamacions nacionalistes que tenim dret a veure satisfetes en tota la llur més absoluta integritat, d'aquests, diem, no n'han sentit cap.

Els hem sentit, nosaltres, aquí, a casa nostra, expressar-se com a vers posseïdors d'un esperit profundament nacionalista; els hem contemplat obrant el miracle d'aixecar, anc que per uns moments, l'entusiasme de la nostra gent, però els hem vist, també, com, en arribar el moment de demostrar quina era, veritablement, la representació que ostentaven, recobrien la llur actuació de contemporitzacions amb tothom i amb tota mena d'elements, àdhuc d'aquells que més s'havien distingit en els atacs al nostre poble dirigits.

Succeeix això—i nosaltres a cada moment hem de treure-ho a rel·luir—perquè la consciència col·lectiva del nostre poble no està ben definida encare. Per sentimentalisme, els catalans s'arredocen a l'entorn d'aquells homes o agrupaments polítics que amb més habilitat saben fer vibrar la sensibilitat del seu cor, però per sentiment conscient de la pròpia idealitat nacionalista els catalans no saben arredoçar-se a l'entorn d'una bandera que sigui símbol d'unes enlairades aspiracions ideològiques que no permeti, de cap manera, que hi hagi ningú capaç de cometre mancaments ni realitzar desafurs contraris i perjudicials al triomf de la més mínima d'aquelles aspiracions.

A Catalunya—ja altres vegades ho hem hagut d'afirmar—no existeix el sentiment nacionalitzador que hauria de revestir de dignitat i fortitut la més minça de les nostres reclamacions davant els poders de l'Estat. Sentimentalment i per una acció sense transcendència i de vegades momentània, els catalans s'afilien a les rengleres polítiques que més se belluguen, criden i esvaloten, donant-se, així, el cas que les actituds nobles i serioses, portades a cap silenciosament, s'esfumen i s'esllangueixen sense que logrin poguer arribar, ni tan sols, a atreure per un moment l'atenció d'una mínima part de catalans.

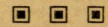
El nostre poble, nacionalment desfigurat i, per tant, col·lectivament inconscient, anormal com és la seva constitució, no trobarà la solució que ha d'acabar amb la desorientació política que el domina ni tindrà prou força de voluntat per a afirmar, amb tota claretat, quines són les seves aspiracions nacionals, fins que es millori i modifiqui baix tots els aspectes en que es manifesta.

Mentre no ho faci així, no assolirà la plenitud de vida que li correspon i haurà d'acceptar la tutela dels explotadors polítics; haurà de transigir amb la dominació que aquests li imposin i sempre haurà de acatar la pertorbació nacional que es desprengui de les actuacions polítiques que els seus directors li facin emprendre.

Per això, nosaltres, nacionalistes de Catalunya, ens planyem de la nostra des-nacionalització col·lectiva i ens planyem, també, de la insistent permanència d'una inacabable sèrie de causes que condueixen l'acció del poble català de cara a la més absoluta negació de virtuts i afirmacions nacionals.

Nosaltres volem fer constar que en tant la idealitat nacionalista de la nostra Catalunya no s'hagi afirmat amb tota claretat i amb tota la cruesa que sigui necessària davant les forces polítiques de l'Estat, no serà respectada pels que són considerats com a adversaris nostres i del nostre poble... Per això, nosaltres, som partidaris d'una acció

continua i persistent exercida ben a prop dels homes de Catalunya i per això no ens entusiasmem gens—força greu ens sab—davant d'aquestes campanyes d'excitació i febril activitat desplegades pels que, en aquests moments, ja es troben a la vigília d'ésser votats pel bon poble, per aquest poble català, sempre excessivament refiat, que, àdhuc sense donar-s'en compte, pensa a tothora en Catalunya i per Catalunya vol tota mena de llibertats, sense volguer-se adonar de que, fins avui, els homes que en nom de la nostra terra i de la idealitat catalana al Parlament de l'Estat han arribat, encare no han fet la clara, concreta i categòrica afirmació del problema català amb tota sa magna amplitut.

El nostre gràfic d'avui

TRENTA, quaranta mil ciutadans de Barcelona, omplen cada festa les places de braus.

El nostre gràfic d'avui ve a il·lustrar el vici dominical de Barcelona. No pretenem haver fet un descobriment, perquè el mal és vell. No cerquem altre objecte amb el nostre gràfic, que palesar, fer conèixer, denunciar davant la consciència ciutadana l'existència d'aquest nucli important—pel nombre—de ciutadans que en els moments en que la ciutat viu més anguniosament la seva existència; en els moments en que l'organisme social sofreix els dolors del trànsit fecond de la seva ascensió cap a un just millorament que li permeti, al menys, viure; en aquests instants que al món viu la tragèdia més pahorosa que l'hagi trasbalsat en el curs de la seva existència, s'entreguen a milers, renunciant als seus deures de ciutadania, a la festa que té la única qualitat d'equiparar en inconciència, en brutalitat, i en manca absoluta de sentiments d'humanitat a totes les classes socials.

Els espectadors de les curses de braus han resolt primerament que'ls més eminents sociòlegs el problema de la desaparició de classes, de la igualtat dels homes. Sinó que la comparació s'ha de cercar, no en la futura perfecció de la societat, agermanada pel concepte just del voler individual i per la quantitat de bondat dels homes que la formin, sinó que la semblança se trobarà retrocedint als primitius estats selvatges que ha viscut la raça humana quan la civilització encare no havia dominat i educat els instints dels humans.

Es inconciència suïcida la dels milers de ciutadans que volenterosament se desenten dels moments difícils que viuen. La crisi econòmica; les dificultats creades pel conflicte d'Europa que ho és del món sencer; l'encariment de les subsistències, i de tot l'essencial al viure, la persistència de les vagues, que han de persistir perquè no hi ha manera possible de viure legalment: tot plegat que és molt, no és prou per a fer pensar als inconcients en que no és hora d'entregar-se follament, desenfrenadament al cultiu de l'inconciència i al foment de la munió dels deixats de compte de la societat.

No hi ha més remei, doncs, que salvar la responsabilitat dels ciutadans conscients, denunciant públicament als mancats del principi de civilitat. S'ha de dir, perquè des de fora no ens confonguin a tots en un judici uniforme i s'ha de dir també per a salvar el bon nom de la Ciutat.

Vet-aquí que vol dir el nostre gràfic. Aquests ciutadans que així se comporten amb la ciutat, no li són necessaris per al compliment normal de la seva recta e inflexible missió de dignificació col·lectiva.

Aquests ciutadans els té de més, li sobren. Són els que sobreixen.

MERCERIA - ALBERT BONET - CLARÍS, 15
Adornaments per a vestits de senyora
GRANS NOVITATS : : : PREUS REDUITS

Per abatre l'imperialisme

ELS VOLUNTARIS CATALANS A FRANÇA

En la guerra, tal com es fa ara, és impossible formar-se càrrec d'una impressió de conjunt, al menys en la guerra de trinxeres, puix hom, sols veu el que té davant, el camp que agafa el tret de son fusell. A voltes, no veu més que llurs oficials immediats i fins les ordres es reben per telèfon. Si avança o recula, no sab pas si sos veïns fan igual, ni quin motiu hi ha per fer tal avenç o per deixar el camp; cal una confiança absoluta i una fe

ben d'aquí, de llurs amics i padrines. Els oficials resten admirats, moltes vegades, del que se'ls envia, que per ells moltes voltes és exòtic, puix es tracta d'objectes i queviures del poble de cada ú. El capità Sauvalle estava content com ells quan rebien un paquet de Catalunya; li recordava els anys passats aquí i els donava motiu per poder comunicar-se amb els d'altres companyies més o menys veïnes per així poder oferir-se lo que havien rebut de la terra catalana. Es així de la manera que uns a altres es comunicaven les novitats i el que ocorria a voltes en sectors ben diferents. Les converses solien allargar-se tant com ho permetia el temps de que podien disposar i feien, de vegades, un tròc de camí junts i els racava el despedir-se, car tot s'ho preguntaven. Un deia que ells eren al bosc de la Marne, altre als dels Zouaves, i des de lluny es senyalaven el lloc respectiu que ocupaven i s'ho deien com una novitat i mirant al lluny i amb el dit allargat senyalant el lloc on també hi havia catalans, i es trobaven més grans i menys sols a l'obrir tan llarga regió guardada per gent de sa terra, gent que en tan poca estima tenen els veïns dels herms meridionals. Una de les coses més importants i delicades és la *corvée* de la sopa i cafè; tots ho esperen, i els designats a anar-hi n'estàn joiosos, no sols pel perill que suporten, sinó per l'ocasió que tenen de parlar amb els veïns. No cal dir que quan un guaita alemany els obria no deixa d'avisar i els envien tantes granades com creuen convenient. Un jorn, anant de *corvée* en Coronado i un rumà, l'home més valent que s'havia vist a la Companyia, havent estat vistos pels *boche*, varen començar a rebre *marmites*. N'hi hagué una que, en esclatar, va ferir a aquest darrer, el qual caigué, desseguida, en mig d'un gran bassal de sang. Avisats els companys, que creien que no era gran cosa, se'l curà de primera intenció i van portar-lo a Prunay i allà van deixar-hi anar a son germà, un gran xicot que servia en la mateixa companyia. Sols va arribar a temps per veure'l morir... Febrosament s'abraçà amb ell i sols pogué recordar, breument, la memòria de la seva mare que era lluny, ben lluny, a sol ixent, a l'altre banda de l'estat enemic, breçol de l'iniquitat... En arribar a la trinxera, que prou miren de no arribar tart, és deliciós sentir parlar als voluntaris de la respectiva pàtria. Els polacs i catalans, que solen formar colla apart, se mostren llurs cançons populars, s'esplican els anhels patriòtics, contant les lluites seculars que uns i altres han sofrint contra els tirans, i s'alegren de trobar-se, d'un extrem i de l'altre d'Europa, combatent, agermanats, i pensant sempre amb la pàtria enyorada...

**

Els ferits són recullits a braços, se'ls passa fent-los-hi cadireta amb les mans per entre les sinuoses estretors de les trinxeres i *boyaux* que comuniquen amb les d'enrera i d'allí en lliteres o en carretilles d'una roda amb neumàtic el porten els brancardiers i l'hi apliquen, de moment, la cura individual que solen portar cada soldat a no ésser que un company, sabent l'art per propia experiència, l'hi hagi fet abans. En ésser tret de la trinxera si la ferida no és greu, encare hi fan bromes, dient-li: «tú rai que estaràs en llit i sóta llençols, quina ganga que mans fines te cuidaran i paraules dolces sentiràs que als teus te recordaran». El ferit somriu i promet escriurels-hi. Si la ferida és greu, o, ja moribond, la ranera s'ha presentat, la tristor s'escampa per la trinxera, no es parla gaire, sols per recordar les bones qualitats de l'amic caigut, se recullen sos efectes i ses coses per a enviar-les a la família, si'n te... Aquella nit és segur que l'enemic d'enfront serà durament castigat, doncs l'odi creix i la ira va augmentant...

Algún home-llop dels de davant acabarà, per sempre més, de veure la claror del dia...

Un cop el ferit ha sigut portat per els brancardiers a un hospital auxiliar de les avançades, se l'hi fa la cura i primera injecció de serum antitetànic i segons la gravetat o la operació definitiva que'l ferit deu sofrir, se queda provisionalment a l'hospital, és enviat a un de definitiu dels milers escampats per tots els reconcs de la terra francesa.

Al cap de 8 dies se l'hi dona altra injecció de serum antitetànic i, abans de operar-lo, una altra per a prevenir el tétanos tardà que pot esplotar mesos després posant en perill imminent la vida del pobre ferit. Si el malalt, per la tardança en haver sigut recollit s'ha infectat i se l'hi noten les *barres asentades*, que diuen ells, se l'hi donen injeccions intravenoses de persulfat de sosa, una o dugues vegades al dia, 20 c. cub. de solució de persulfat de sosa pur neutre al 5 per cent, durant 15 dies. En totes les ambulancies se guarden en tubus tancats a la flama 5 c. cub. de dita sal que a l'acte precis se barregen amb 100 c. cub. d'aigua esterilitzada bullida i se'ls fa respirar oxigen per mitjà d'insoflacions intratraqueals per l'aparell de Meltzer per a prevenir l'asfíxia. Podeu pensar que l'angoixa que domina als demés malalts no infectats és gran, sobretot tractant-se de compatricis, si's té la sort que l'art dels metges, dels majors, que diuen ells o'ls *tribibis* que, prenent-ho dels argelins, els anomenen, allavors sembla que una vida nova hagi reascut. Les infermeres com que són gentils, els tracten com a fills, els complauen com a infants i tots els que ens escriuen ens ne parlen

CATALUNYA A LA GUERRA

El voluntari Joaquim Bianxart

infrangible en la victòria i en els homes que els comanden. Si els exèrcits francès i anglès són d'aquesta manera, tant o més ho són els nostres compatricis, els quals han arribat a estar tan identificats amb llurs superiors, que quasi amb ells formen família, sobre tot amb els oficials del primer any de guerra. Amb alguns d'aquests, degut a que parlaven català, van arribar a identificar-se de tal manera, que més, no és possible, parlant-se els uns dels altres com dels homes que s'estimen, que han vessat la sang junts, i que s'han reconfortat en les hores d'angoixa i de perill.

De totes maneres, però, viuen isolats en llurs atrinxeraments dies i dies. Els d'una companyia gairebé mai saben els que hi ha a l'altra veïna, ni lo que hi passa; si algun cau ferit o mort, sols ho saben els seus companys d'esquadra o de companyia; cadascú està en la seva trinxera i en el seu lloc o en el treball encomanat, o fet voluntàriament si és perillós i s'ofereix el cas de demostrar el valor de cada ú. Si es té per companys d'atrinxerament, de cau, a homes d'altres nacions, que hagin fraternitzat després dels mesos de lluita, saben que ha mort un home de tal nació, un català, potser, emperò, quasi mai, ni el nom saben, i per aquest motiu el record s'esfuma, ja que cada dia en cauen de nous i la vida dels demés està en perill constant. Solament quan van de *corvée* o al ravitallament, es veuen els d'una companyia amb els de l'altra, i allavors parlen i parlen de tot: de sa vida, de les impressions noves, dels companys caiguts...

De molts, per no recordar quin era son nom, diuen: era aquell de Pinós, de Terrassa; aquell tan aixierit, pobre! Quan van a tallar pins per a revestir caus i trinxeres, o es troben fent camí cap a la cuina, que és on van a buscar la minestra, és en els moments que es canvien els diaris o es fan ofrena del que re-

CATALUNYA A LA GUERRA

El voluntari Ferrà Riera

amb joia i amb veneració; moltes, nit i dia no s'han apartat de l'espona del llit dels que estàn greus i escolten els mots catalans que no entenen i els mots en francès, a voltes no prou ben diïts, per endevinar què és el que volen i necessiten. Graciosament els escriuen les cartes que plenes de delicadeses inòides ens conten l'estat de *le petit catalan* que estimen com un germà i així, per elles, ens arriben les noves dels nostres voluntaris escampats per tots els reconcs de la França en cerca de la salut i de la sang perduda. Molt sovint, arriben a les ambulancies i hospitals, dames de la creu-roja, que ls porten savó, raspalls, tabac, pipes i que d'un llit a l'altre, van demanant què volen i què necessiten... Gentils dames: l'agrahiment que la humanitat per vosaltres ha de sentir, ha de perdurar sempre, ha d'ésser etern...

ARNAU DE VILANOVA

RATIFICACIÓ

Amb la completa ratificació de tot el que deia en el meu anterior article, queden suficientment contestats els conceptes emesos per l'autor de *Punts d'obir*.

Mes tota vegada que no és sols una qüestió de procediment el que fa actuar el meu contradictor, sinó que és, també, una discrepància de criteri en el més fonamental de l'assumpte que anem a debatre; això fa que em senti amb més dalit per a refutar tot ço per ell exposat.

Sento vivament que en Climent hagi tingut paraules despectives per als obrers, en voler emetre els seus conceptes, perquè encara que aquesta manera de procedir vé a constatar ço que deia de la hostilitat de que, per part nostra, els obrers són víctimes, és sempre més dolorós que això es faci públicament i per escrit, anc que sigui la pura revelació de tot l'endarreriment que, en materia social, experimentem.

Podrà dir el que vulgui el meu contrincant i els que com ell pensin, però els dependents de comerç, no som res més que obrers, i jo, com a dependent que soc, com a obrer em considero, creient, per tant, que integrem, també, aquesta gran massa del proletariat, diferenciant-nos, només, de l'obrer manual amb que, degut a les exigències del nostre treball, tenim d'anar més ben habilitats, cosa que, les més de les vegades, no se'ns recompensa.

Avui dia, volent simplificar, només poden fer-se dugues divisions, socialment parlant: la dels homes que viuen del treball que executen, i la dels que viuen a expenses del fruit del treball pels altres executat. Jo crec que els dependents ens trobem en el primer cas, i és per aquest motiu que considero una pretensió pedantesca i sumament ridícula, aquella de creure'n que nosaltres, dins l'obrerisme, hem d'ésser una vera aristocràcia, una classe superior a l'obrer purament manual, paraules, aquestes, que ens haurien de fer enrogir la cara de vergonya, puix, pronunciant-les o escrivint-les s'inflingeix el més groller insult a tot principi de democràcia, de la qual m'agradaria saber quin concepte en Climent se n'ha format.

Hem de deixar-nos de somnis d'*hidalguia* i regonèixer, encara que sigui amb dolor, que, de lluitar pel nostre millorament econòmic, aquells obrers purament manuals ens en poden ensenyar, havent de regonèixer a l'ensenyament, també, que si és cert que entre nosaltres hi ha elements de gran cultura, també entre aquells se n'hi troben. Així, doncs, no hi ha res que justifiqui—apart de la manca d'ètica social i d'un ver convenciment ideològic del fi enlaira—que l'home deü perseguir dins la societat—el que nosaltres no poguem, en casos determinats, sumar-nos a les lluites que, per assolir millores materials, econòmiques, sovint són plantejades.

El fet d'afirmar que aquesta darrera vaga no se sab com ha començat ni com ha acabat i que l'actuació societaria és, en molts casos, senzillament pertorbadora, implica, per part meua, la categòrica resposta de que el meu contradictor no s'ha preocupat mai d'esbrinar el per què dels conflictes socials que van esclatant, car d'haver-ho fet així, no ignoraria que la manifestació de la darrera vaga, fou deguda al constant encariment de les subsistències, ço que també ens obligà als depen-

dents de comerç, a aplegar-nos en un miting per a recabar un 20 per cent d'augment en els nostres jornals, i que la solució, aparent, però, de la mateixa, a més de la fam i de la misèria, que s'apoderava de les llars obreres, es deü, també, a la pressió exercida per la força pública, que, en exterioritzar-se, és per a major satisfacció i tranquil·litat dels explotadors, dels satisfets, que consideren, sempre, com a una acció pertorbadora, aquella que interrompi la *patriarcal protecció* que dispensen als que a les seves ordres treballen.

I ara pregunto: qui és que fa esdevenir aquella actuació societaria pertorbadora; els obrers que plantegen d'una faigó pacífica i serena llurs aspiracions, o la burgesia, que en trobar-se emparada per l'autoritat, per la força, provoca les ires dels demandants, no parant esment en ço que bonament se li demana o obstinants-se en la més despòtica intransigència? N'és una prova ben evident del que dic, el que està encara passant amb els paletes.

Quan una actuació societaria és revolucionària, és condemnada pel sentir general del poble, de la mateixa faigó que quan ella es deü a una aspiració de millorament econòmic, se n'endú le seva simpatia i aprovació.

D'on ha tret en Climent que jo, a expenses de la democràcia, accepti com a bons instruments de lluita, la coacció, l'amenaça i la garratada? Es que en dir que ens hem de constituir en força organitzada, vol dir que tot ho hem de resoldre per la violència? Aquest procediment l'he condemnat sempre, car les coses resoltes per la violència no són duradores.

Perquè soc del Centre i perquè me l'estimo és que'm preocupa l'actuació que en aquest sentit s'empren, car tota actuació que no sigui emmenada en un sentit ben pràctic i altament democràtic, pot ésser de fatals conseqüències per a la nostra institució.

Tant de bó que del Centre en poguessim dir la nostra Casa del poble, ja que això representaria l'haver assolit el grau de consciència societaria que avui no tenim. No desertariem, no, de la tasca fins ara realitzada, ans al con-

trari, estariem en plè caràcter, car això demostraria que l'evolució del ideal ha seguit la del individu, i al cap-de-vall no hauriem fet res que estès renyit amb el mòbil que induí a crear el nostre Centre, que no és altre que treballar per tal de millorar les nostres condicions de treball, tot fent patria.

Potser si a aquest grau haguéssim arribat, avui no tindria el meu contrincant motiu per a dir que no és *obrero*, car en judicar els actes que els obrers realitzessin, ho fariem amb més amor, ço que'ns hauria permès desenrotllar una tasca d'aproximació vers ells, fent triomfar, al costat de llurs aspiracions econòmiques, l'ideal de patria, logrant que la llur propaganda escrita es fes en català. Així hauriem treballat per Catalunya amb tant o més profit que ara.

Hem de treballar, sí, des del nostre Centre, però no, com se suposa, a remolc de les societats obreres, sinó al llur costat, que és el nostre lloc, marcant la ruta a seguir en aquells cassos que creguem que l'acció va equivocada. I ho hauriem de fer, això sí, humilment, sense pretensions de creure'ns superiors, que no ho som pas, puix en materia social, encare estem a les beceroles. Augmentem el nostre patrimoni, sense que sigui el constant tributari de la nostra futura acció, sense que serveixi d'obstacle per tal que en els moments decisius faci fracasar aquella acció, que és la que ha de dignificar-nos i fer que s'ens consideri com a homes que aspirem a un màxim de perfeccionament social.

Encare que no sigui una afirmació essencial de l'assumpte que estem debatint, vui fer constatar que és per llei biològica que'ls homes evolucionen, ço que va produint aquella revolució interna de que parlava, la que, en la generalitat dels cassos, sols té efecte en aquells homes de cervell privilegiat, quins ens infiltren aquella evolució paulatinament a la societat, la fan germinar en el si de la mateixa, fins que havent complert la seva obra regeneradora, s'exterioritzen unes voltes pacíficament i altres amb la revolta, que esclata, al més petit pretext, quan al poble se'l tiranitzava i se sent vexat en el més pregón de la llur dignitat. Mes els ànims després de la lluita s'asserenen, i llavors és quan, consumada la dolorosa acció, un raig de llum inonda aquelles ànimes opaques, que en deixondir a la nova vida, resten amarades d'aquella sava que, enfortint-les, les fa evolucionar vers la consecució d'una màxima llibertat, d'un màxim ben-estar, escalant els cims de l'ideal somniat, esdevenint realitat... Heu's-aquí, doncs, com no resulta gens alambicat el discutir si l'evolució porta en sí una revolució interna, o si és la revolució la que porta en el seu sí una evolució, car els dos conceptes poden acceptar-se sense que l'un signifiqui la negació de l'altre, ja que el segon és un complement del primer, millor dit, són dos efectes amb una causa comuna, causa *per se*, que's produeix per llei de vida, efectes que'ls determina un natural sentit de lògica.

No vui acabar aquest article—excesivament llarg, ja ho sé—sense contestar, afirmativament, la pregunta amb que acaba el seu article el meu contra-opinant. Així, doncs, contesto aquella pregunta amb un sí ben categòric i contundent, contestació que per altra banda, vui fer constar es un sincer resum de tot quan deixo dit.

JAUME CARDUS

Catalanistes: Porteu LA NACIÓ a la fàbrica, al despatx, al treball i a tot arreu on pugui guanyar-se un català per a la Patria :: Que la veritat sia coneguda i emmeni ■■■ la voluntat del poble ■■■

**MIGRANYA
DOLORS NEURALGICS
FEBRES, Etc.**

SE CURAN AMB

KALMINE

En venda: Centre Productes Farmacèutics del Dr. Andreu, J. Uriach i C.^a,
J. SEGALA

Al detall: En totes les farmacies
CAPSES D'UN CATXET: 35 cènts.

AL VOL

Les noves organitzacions humanes

L'Unitat moral de l'Europa, tenia totes les ventatges per a obtenir un grandíssim nombre d'adherits. La desviació egoísta humana, les reaccions anti-romàntiques que als intel·lectuals del món els empenyia a l'autofilia exorbitant, la deshumanització dels desequilibrats socials que'ls duu a determinar una espècie de super-homes amorals, i l'intriga baixa dels acabats d'arribar a les categories socials, havien de tal faïç anormalitzat la consciència de l'humanitat que les valors eren falsificades, la veritat desconeguda i un concepte convencional regia el món, que, altrament això, avançava, inconscientment per entre ombres, perfeccionant-se fragmentàriament. Al començar la guerra, escullida amb gran traça l'ocasió, totes les ventatges eren de la part d'Alemanya. Fins a la mateixa França, la consciència col·lectiva havia estat víctima de l'intriga. Tot, a França i per tot arreu, no passava d'una soma sugesió produïda amb perfídia toçuda, més sense transcendència per la veritat, no la movia, l'esperonava la falseïtat, l'engany que determinava un estat de consciència inexacta, mentre la consciència, la vida dels individus era ireballada, construïda per la veritat dels fets socials de tots ordres. El món marxava.

I vingué la guerra, i malgrat tan llarg procés de preparació d'acció i d'ambient, després dels primers instants la veritat s'en ha endut aigües avall a la ficció, a l'engany, i l'Unitat moral de l'Europa s'ha neulit i corsecat, restant-ne, només a la consciència del món, residuus estelosos, aspres i punxants per tot ço que tendre i amorós no para en ablanir la consciència dels homes.

Mentres l'Unitat moral de l'Europa ha anat asseccant-se i decaient, la llei de la moral biològica ha seguit, molt poc a poc, fent la seva via, i ha acostat, ha organitzat, en una ideologia fonamental única, la pau del món, individus, estaments socials i poble i nacions, que són mostra de la més gran diversificació esperitual. Els desviats en el seu apartament del comú sentir, blasmaran irats contra aqueixa majoria, que per ells és una expressió democràtica que mereix ésser tinguda en consideració. Per nosaltres, encara tenen un valor les majories, que no és el mateix que tenir raó; si be no's pot negar que és freqüent que tinguin valor de transcendència social i que tinguin raó.

Gent de tant depurada espiritualitat, com són En Kropotkin, En Reclus, En Grave, En Malato, s'han adreçat als àcrates de tots els pobles exposant el llur pensar en aqueix problema que'ls homes de l'Europa central cerquen solucionar. I s'han proclamat apòstols de l'Unitat per la Pau del Món. Es aqueix punt concret, un nucli de convergència de tots els homes bons, de tots els homes normals, i d'atracció, també, per a totes les ideologies que poden conduir a l'ascensió de l'humanitat, al perfeccionament de l'espècie.

Les guerres no seran acabades fins que l'individu llui el rebuï i fins que la sobirania del poble sia la fórmula normal de la governació del món.

Les noves organitzacions humanes, no concebiran la guerra. Les organitzacions socials velles, opressores, sense sobirania del poble, els governs personals, les monarquies, són per naturalesa, la causa viva i constant de lluites i violències, causa de guerra.

A mesura que's deslliuri l'individualitat, que's desenrotlli, s'enforteixi i esdevingui sobirana; a mesura que l'aristocràticisme devalli i la democràcia ascendeixi en l'organització de les societats, la guerra serà menys possible.

Repetim-ho, un'altra vegada: la consciència de la humanitat vencerà la força!

Els socialistes alemanys

A la fi la representació parlamentària dels socialistes alemanys ha precisat, amb claretat, la valua positiva de la ideologia que diu defensar. Els veritables socialistes, que són els vers patriotes, els patriotes de les patries naturals, els patriotes dels homes lliures, no els patriotes dels esclavatges i

dels imperialismes, que és el mateix, s'han escindit, i han estat escindits, dels qui encara usdefruitan la representació de la Social Democràcia. Després de unes sessions tempestuoses, a les que els socialistes de debò, s'han portat com cal, amb braó irreductible, han constituït un grup parlamentari independent dels vells socialistes, presidit pel brau Haasse, i del que'n formen part l'Stoebel, en Leibknecht, en Berstein, i tots els pocs parlamentaris socialistes que d'ençà de la guerra ja havien donat proves de rebels a la disciplina de la Social Democràcia.

Els actes de protesta i d'autoctonisme fins ara individuals, i dels que ni el Landstag, ni el Reichstag, ni la premsa germanica n'havia fet gaire cas, car tot just realitzats els enterrava la cridoria ineducada dels liberals nacionalistes, dels junkers i del militaristes, ja impressionen, malgrat el tribull que promouen, perquè va constituint-se una minoria organitzada, els periòdics socialistes ja no s'atreixeixen a excomunicar-la i, és veu ben clar, que la gentada obrera ha obert la consciència a la veritat i més cas fa dels clams d'aqueixos esperits plens de puresa i de virior que's rebelen contra la sotsmissió als rescriptes governamentals, que no pas de les eloqüents entremaliadures d'en Scheidemann i altres, dits socialistes, que al haver-hi la pau seran subjectes a una severa revisió de valors, en tot ço que's refereix a la llur actuació com a representants de la Social Democràcia, que semblava haver organitzat el primer grup de lliberació humana.

El temps i el món farà justícia als rebels d'ara, que són, en l'universalisme, els vers patriotes alemanys.

Es vergonyós

Ara mateix la Societat Espanyola de Construcció Naval va obrir una sotscripció de 20.000 obligacions; i tan s'ha sotscrit el públic, que la referida companyia ha fet saber que els sotscriptors, per prorrateig només, tenen dret a sotscriure del diner que han ofert l'1'050.065 per cent, es dir, l'ú i cinc cèntims per cent, mica més, mica menys. Més clar: que aproximadament s'ha ofert cent vegades el capital demanat.

Es clar que l'interès de 6 per cent pot haver temptat a realitzar una pila de combinacions, i que per tan no vol dir això que's posseeixi en efectiu el gros capital ofert; no gens menys, però, indica un importantíssim capital inactiu i fa pensar en una suma grossíssima que resta allunyada de tota acció econòmica, que és antisocial, no actiu, que sia riquesa morta i que és inhumana l'acció depredadora que'l capital realitza a la riquesa natural de la societat, agabellant i centralitzant en limitada possessió ço que produeix la riquesa que naturalment pertany a la totalitat de la societat, en la proporció que'ls drets biosocials de cada individu concedeixen.

I un hom es fixa en la crisi econòmica, que és dir de vida, que amb tanta pena i greu dolor passen els estaments humils, els estaments vers i únics productors, el coneixement humà no pot capir com havent-hi tanta riquesa morta, improductiva, injustament agabellada, han d'haver-hi gents que pateixin necessitat i ha de succeir que als productors, ademés de privar-se'ls de la riquesa per ells produïda s'els ha de sotmetre a les iniquitats d'omissions i imprevisions governamentals i socials, que tiren de dret a fer que no tinga fi l'hipertròfia de riquesa de la mala gent, que després d'haver-se enriquit amb el treball d'altri, la fam morbosa de riquesa els du a augmentar-la amb la sang i l'existència dels mateixos productors, del qui no sols valoren l'esforç, sino la gana, la sed, la llar, les alegries, els dolors, les ideologies, el cel que li prometen, i l'infern amb que l'atemoritzen.

El món s'ha d'arreglar!

GUAITA

SENTIM veritables anhels de lluita i no sabem entusiasmar-nos amb les eleccions de demà a Barcelona. Caldria no tenir memoria, enteniment ni voluntat, per a que cap dels agropaments que s'ho juguen arribés a convence'ns de la llealtat de la seva actual acció. El llenguatge atribiliari que tots usen en la seva propaganda, demostrin, més que l'afany de guanyar, la por de perdre que tots tenen. I això és molt significatiu.

El qui està convençut de posseir superioritat sobre'l contrari, per instint, se sent generós. Repassèu tota l'actual campanya de política electoral i en ella sols hi plana l'amenaça, l'odi d'uns als altres, demostració innegable de la temença que guanyi el considerat enemic polític.

Tant viu en ells ha arrelada aqueixa temença, que han arribat a infiltrar-la al còs electoral, qui, desorientat en absolut, se sent retret de la campanya pels desenganys i enganys soferts, no pas antics, d'uns i altres.

Anèu als mitings, llegiu els seus periòdics, i tots fan promeses que no pensen acomplir. I, el poble, el bon poble «que vota dematí,» fa un poc de memoria i recorda que totes les campanyes electorals de la «Lliga Regionalista» han sigut en sentit de defensar Catalunya i guerra a mort al centralisme, i quan han sigut elegits, tots els diputats regionalistes han laborat amb els centralistes abandonant per a una ocasió que encara no deu haver arribat el plantejar seriament el problema català; recorda, també, les manifestacions d'energía que'ls plau prodigar a En Lerroux i els seus en els mitings electorals, dels que tampoc se'n sab res fora d'aquests temps; i recorda, en fi, la Manifestació i Assemblea del 10 d'Octubre darrer, que els Diputats a Corts, tots, En Cambó, En Lerroux i En Coromines, s'expressaren energicament, com en els mitings electorals d'ara, oferiren esqueixar les actes, anaren a Madrid, estigueren bon temps les Corts obertes, parlaren de tot, i Catalunya i les seves necessitats socials i econòmiques restaren oblidades. Cap d'ells se'n recordà, i tots ja eren Diputats a Corts!...

Per ço el poble que pensa per compte propi no sent l'atracció d'aqueixes propagandes que conceptúa falces, car no és possible adoptar dues actuacions oposades per sistema. Fer, els regionalistes, en periodes electorals, de gairebé separatistes, i ésser perfectes centralistes en el Parlament, com, per exemple, el discurs en Cambó sobre la guerra al Marroc; i fer, els den Lerroux, de revolucionaris a data fixa quan fan eleccions, i ésser dels més mansois gubernamentals quan se troben a Madrid.

Un tercer, lliure de pecat, podria ésser una esperança i fins una solució per al bon poble, emprò el «Bloc Autonomista Republicà» no l'ofereix, per no ésser una força nova, una idealitat nova, sinó un aplec de voluntats, en sa majoria despreses dels a qui volen combatre, i, francament, no hi troba el poble una prou garantia.

Guanyi el qui guanyi, Catalunya no hi guanyarà ni perdrà res, puix seguiran les mateixes combinacions polítiques que fins ara, i an els que pels diaris i mitings s'amencen de de mala mort, els regionalistes i En Lerroux, els veurem junts en qualsevol acte, fent, aixís, una nova burla als qui fan votar infiltrant-los-hi un odi que ells no senten.

Seguirà la farça!... — F.

LA NACIÓ

EDICIÓ DEL COMITÉ DE PREMSA
:: DE LA UNIÓN CATALANISTA ::

ABONAMENT

1 pesseta trimestre :: Estranger: 1'50 pessetes

COMBINACIÓ AMB RENAISEMENT

2'50 pessetes trimestre :: Estranger, 4 pessetes

ALEMANYA DE DINS

UNA de les preocupacions dels pangermanistes, és la de procurar donar entenenent als germanitzats o germanitzables de que dins d'Alemanya la tranquil·litat és absoluta; l'unió completa; l'esperit infrangible i en l'ordre de les subsistències, l'abundància de queviures és tan admirable que res té d'envejar Alemanya an els aliats. I llibertat, oh, la llibertat a Alemanya!

Si parlem de certs desordres produïts en els carrers d'Alemanya, que han costat vides i causat empresonaments, us diuen que esteu mal informat per comunicacions tendencioses. Llavors sols queda un recurs. A costa de tot sacrifici procurar informar-se en les fonts dels periòdics alemanys mateixos.—Per elles ens enterem de que les reunions convocades per les seccions femenils de la Social-democràcia alemanya, han sigut molt nombroses aquests darrers dies. Més, poques s'han pogut celebrar. A Nuremberg, el comandant del 3.er cos de Bavars ha interdit, del 12 al 26 de març, *tota agitació social-democràtica per fulles, reunions o articles*. Aquesta fixació de data és deguda, a que'ls social-demòcrates alemanys commemoren la revolució del 1848 amb diades que titulen «Propaganda de març» i la «Jornada de les dones socialistes». Una trentena de reunions han sigut sospeses dins la zona del seté còs armat. A Düsseldorf, el prefecte ha prohibit totes les reunions femenines anunciades a celebrar en el més de març. La interdicció ha arribat a pesar fins sobre poblacions com Friburg, Francfort, Chemnitz, i altres, conegudes com a poblacions on dominen el socialistes partidaris del vot del 4 d'agost. La *Chemnitzer Volkstimme* s'ha vist obligada a dir: «... La reunió de dones que el comitè de la cincumpecció havia organitzat pel dia 20, en la qual reunió la ciutadana Schilling-Döbeln devia parlar, no podrà tindre lloc. S'han imposat per l'autoritat unes tals condicions per a celebrar-la, que'l comitè del departament no les pot pas acceptar. I amb aquesta ocasió fem constar que no ens és possible donar compte de la organització de reunions femenils, degut a que ens és estat prohibit en absolut donar publicitat a tals noves.»

A Brème i a Halle se n'han pogut celebrar algunes. El *Volksblatt* de Halle ha publicat convocatories, de les quals la censura n'ha suprimit la meitat. A Leipzig se pogué celebrar una reunió, de la qual la *Leipziger Volkszeitung* ne donà una petita nota i fent avinent que les demostracions són interdictes, així com també tota discussió o polèmica. Més, quelcòm degué passar a Leipzig. La premsa alemanya no ho menciona pas,—i la censura ha prohibit, probablement, la publicació d'aquesta petita nota de la *Leipziger*: «... la policia de Leipzig ha jutjat de nou ésser precis d'haver de carregar fort contra'ls participants a les reunions de dones. No sabem la raó d'una tal mesura. Se'ns diu que fins dones que feien tranquil·lament el seu camí, han estat conduïdes pels agents al lloc de policia. Una gran part de les detingudes seràn avui empresonades.»

Evidentment, dins d'Alemanya no passa res.

El Comitè director del Partit social-demòcrata d'Essen, en una reunió del Consell Permanent i dels homes de confiança ve de fixar l'actitut enfront de la política del grup socialista al Reichstag, relativa al vot del 4 d'agost

de 1914, essent aprovada, per 33 vots contra 6, una resolució aprovant l'actitut dels que's retiraren de la sala i dels que votaren en contra els crèdits de guerra. Una altra proposició aprovant l'actitut dels que votaren els crèdits de guerra, fou refusada per 3 vots en pro i 38 en contra. I finalment se presentà una esmena diguent que es fes constar «que els camarades, sigui quina sigui sa actitut envers els crèdits de guerra, regoneixien, en principi, el deure de defensar el país.» Això era un hàbil parany. Mes els oposicionistes no s'hi deixaren agafar i presentaren una nova esmena per la que s'afegeix a l'anterior: «... sempre i quan se tracti d'un atac no provocat per l'Alemanya, contra sa independència política o econòmica.» I així fou aprovat per unanimitat, menys quelques abstencions. Això evidència que els socialistes de la vila d'en Krupp, són contraris al crèdits de guerra i que l'Alemanya empeny al país a una guerra d'agressió, com ho prova el que l'*Arbeiterzeitung* d'Essen ha sotratllada l'esmena. Per altra banda, això, indirectament, regoneix que els socialistes de França i de Bèlgica, països atacats i ocupats per les armes alemanyes, totalment l'un, en part l'altre, menaçades, doncs, llur independència econòmica i política, se troben en una situació completament diferenta de la dels social-demòcrates alemanys, això és: socialísticament parlant, i atenent els determinis d'Essen, en el perfecte dret i deure de votar el crèdits de guerra dels seus països.

Evidentment, dins d'Alemanya hi ha una unitat gran de pensament.

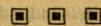
Analitzant aquest fet que es poden analitzar amb material a la vista, podem creure veres aquelles afirmacions de tranquil·litat, unió i benestar que ens pregonen a cau d'orella els pangermanistes?—Si basta sols retreure la darrera sessió al Reichstag, aon en Liebknecht va produir un tal aldarull i greus incidents i aon en Haasse va ésser privat, per votació de la Cambra, de parlar, per a demostrar que dins d'Alemanya fermenta quelcom, a base del malestar i tivantor de criteris.

Respecte la llibertat que gaudeix el poble alemany la *Leipziger Volkszeitung*, amb amarga ironia, així ens la recompta:

«Hi ha cap cosa gran i admirable com la llibertat alemanya! Abans de la guerra teniem un dret d'associació i de reunió diguem-ne lliure, que donava a les autoritats la llibertat, quan l'honest ciutadà fés us del dret aquell, de vetllar en tots sos actes realitzats dins el camí prescrit per la llei. Després del començament de la guerra la llibertat ha crescut d'una manera il·limitada. El ciutadà ha devingut totalment lliure, això és, que ell ha estat lliberat fins del

dret d'associació i de reunió. La policia ha rebut tantes llibertats, que ella pot interdir o tolerar excepcionalment les reunions,—que ella pot obligar a fer donar explicacions a un orador, abans de parlar, fins dels seus pensaments més secrets, més íntims. I ne té un altra de llibertat, la policia: la llibertat d'interdir violentament tota discussió, i d'impedir també que'l ciutadà, en fent usatge de sa llibertat il·limitada, provoqui, en parlant, la perduda de la seva llibertat personal.»

Evidentment, més llibertat no hi ha manera de somniar-la, car hem de confessar que tota teoria reaccionària, tota aspiració conservadora és també llibertat, extra-social si vol nostre estimat mestre el doctor Martí, però llibertat: llibertat per dret diví aplicada a la persona del kaiser; llibertat pel Vaticà, suprimint en el Seminaris la llibertat d'investigació; llibertat papal quan s'eixafen les aspiracions del Sillon; llibertat governativa quan ara mateix hem vist clausurar societats i empresonar obrers en l'acció del nostre proletariat contra la burgesia. Tot és llibertat, si bé es mira.

PELS HOMES QUE LLUITEN PER LA LLIBERTAT DEL MÓN

TOTS els nostres amics hauràn pogut observar com la llista de sotscripció que publiquem, semanalment, en les planes de LA NACIÓ ha anat engroixint constantment. Si declaresim, però, que estem satisfets del resultat que ha assolit, obrariem d'una faigó insincera i no foren les nostres paraules impressió justa de tot quant en el nostre esperit s'hi remou. I és que, nosaltres, en anar anotant noms dels amics nostres que ens han vingut a fer ofrena dels llurs donatius, hi hem trobat a mancar els noms de molts homes que força s'han distingit, d'ara i de sempre, per totes les causes grans, justes i lliberadores. En dir això, no fem pas aquest retrat pel petit oblid que per la tasca que ens hem emprès, representa, puix, si ho diem, és perquè voldríem veure l'atenció de tots els homes de Catalunya enfocada vers l'acció d'aquells voluntaris que, en representació de la nostra terra, lluiten en la guerra d'Europa. Així, doncs, anirem prosseguint la nostra tasca i encare que no arribem a assolir del tot la finalitat que ens hem proposat, ens donarem per satisfets cada vegada que un nou català, amic nostre, esguardi amb simpatia l'acció de sacrifici i heroisme que van realitzant els catalans que, volenterosament, lluiten per la llibertat del món...

**

Els donatius en metàl·lic que darrerament hem rebut són els següents:

Suma anterior	282'25 ptes.
Joàn Duràn i Soler	1'00 »
Manel Josep	0'50 »
Lluís Junyent	1'00 »
Andreu Pahissa	0'50 »
Vicens Pagés (Vendrell)	1'00 »
L. A. (Hostalric)	1'00 »
P. Q.	0'50 »
Josep Bagaria	0'50 »
Un al·liat	1'00 »
Ramón Bergés	0'50 »
Gabriel M. Lloró	0'50 »
J. M. Marçet (St. Pere de Ribas)	1'00 »
	291'25 »

S. Carbonell i Puig

COMISSIONS : REPRESENTACIONS

:: ADMINISTRACIÓ DE FINQUES ::

CABLE: SUBUR APARTAT DE CORREUS 226

::: SANTIAGO DE CUBA :::

Els conflictes socials

El dilluns passat tingué lloc el miting del Ram de construcció, essent un acte imponent, assistint-hi la quasi totalitat dels obrers en vaga, demostrant, amb la gran unitat de criteri regnant, que les catorze setmanes de vaga transcorregudes, no han fet minvar ni per un moment l'entusiasme per continuar la lluita, ni l'esperit de noble sacrifici que caracteritza els nostres obrers, fent-los esdevenir veritables herois de les seves reivindicacions espirituals i econòmiques.

En ell es donà compte dels obrers posats en llibertat mercès a les gestions del comitè pro-presos, com també dels que encare resten empresonats. Es feren enèrgics parlaments, tots ells recomanant la continuació de la vaga fins assolir el que demanen i la llibertat dels companys presos, com també la més estreta unió entre ells, tota vegada que s'inventen tota mena de falsats per a fer fracassar llur moviment tan noblement portat a terme. Es feu avinent que els burgesos de la Mutua de Contractistes es devien reunir per acordar concedir-los un irrisori augment, el que per dignitat devien rebutjar, emigrant abans que tornar al treball en les mateixes condicions. S'acabà el miting al crit de visca la vaga! i en mig de gran entusiasme.

També regnà gran entusiasme, veient-se molt concorregut, l'acte de l'Assamblea Regional del Treball, prenent-s'hi importats acords, essent aprovades unànimement per tots els delegats dels sindicats les següents proposicions. Que l'Assamblea dongui facultats al Comitè per a que aquest nomeni una Comissió composta de delegats d'entitats obreres, que faci els treballs necessaris per arribar a una unitat d'acció amb els treballadors de la Iberia.

Que la comissió organitzadora, junt amb les entitats adherides, exigeixin del govern la immediata llibertat de tots els presos per delictes socials, i en cas negatiu, que es declari la vaga general a tot Espanya.

En el miting darrerament celebrat pels obrers constructors de capses de carró, foren denunciats alguns casos d'incompliment de les bases de treball per les quals aquests obrers es regèixen, motivant de que fos declarat el boicot a la casa Oriol, causant de la denuncia. Al presentar-se el dilluns al treball els obrers de la dita casa, foren advertits per la Comissió de l'acord pres en el miting, abandonant-lo tot seguit, i al veure el burgès Oriol l'actitud enèrgica dels obrers, no tingué altre remei que entrevistar-se amb la Comissió, quins resultats de l'entrevista foren els de posar-se a treballar tot seguit, després de haver recabat el compliment íntegre de les bases i associar a tot el personal de la casa.

No cal dir el molt que celebrem aquest petit triomf dels obrers, pel qual no ha estat menester cap acte de violència, sinó simplement fer complir els pactes existents.

Ha quedat definitivament constituïda en aquesta ciutat, la societat d'obers tipògrafs i de l'art d'imprimir de Barcelona, havent establert el seu estatge social al Centre Obrer del carrer de Mercaders, 25, primer.

Els obrers embotelladors de gasioses que, juntament amb altres empleats en aquest ram, constitueixen la societat de l'ofici, han presentat al Govern civil les bases que ja ho

havien estat als patrons, per les quals demanen: regoneixement de la societat, que és «La Razón», descans dominical, jornada setenal de 60 hores i augment del jornal en 40 per 100.

La presentació d'aquestes bases, commina amb la declaració de la vaga, si dintre el plaç legal de vuit dies no han estat acceptades pels patrons.

Han estat posats en llibertat una altra tanda d'obers empresonats en el curs de la vaga de paletes. Es d'esperar que a l'hora d'aparèixer aquestes ratlles ho hauran estat ja tots, contribuint així eficaçment a la solució del conflicte que amb tanta abnegació han dut fins aquí els paletes, i per qual solució sembla que es fan esforços per part d'aquells elements que per la seva rebeldia i superbia l'han allargat tantes setmanes. Ja veurem en què hauran acabat els esforços dels contractistes que, apart de la «Mutua», han intentat una solució per compte propi, esforços i actitut que ens hauria complascut veure en aquests dels primers moments de la vaga, ja que aquesta s'ha mantingut en els mateixos termes des del seu plantejament.

Pan-catalanisme

El dia 31 de març, a les set del vespre, nostre amic en Guillem Fortesa, català de Mallorca, a propòsit de la fundació de *Nostra Parla*, va donar una interessant conferència en l'Ateneu Barceloní sobre'l tema «La llengua és l'òptim ferment dels Pobles».

Comença en Fortesa expressant que talment com se conta en les rondalles populars de que humils inconeguts s'atreveixen entrar a palaus de reis, per a donar consells il·luminats o remeis ignots per a gormiments de princeses emmaltalides, els quals inconeguts són rebuts afablement per aquells reis sumptuosos, éll, humil inconegut, també s'atreveix a ocupar llocs tan enlairats perquè creu trobar l'afabilitat d'aquells reis ben acullidors dels que plens de bona voluntat s'hi aproparen. Explicà els motius que impulsaren a acoblar-se els elements de *Nostra Parla* amb una bellesa exquisida de retòrica clara i atractiva, que no són altres, digué, que el de dur de cada indret de parla catalana son tresor local, per a fer junts la llengua, sostinguda per l'amor a través totes les ruïnes. Fa una serena anàlisi dels impulsos que empenyeren a en Maura—no ja a escriure—sinó a firmar la coneguda carta, judicant que no fou per acte de la ment, ni del cor, sinó de la voluntat d'afalagar insubstantialitats polítiques. Enumera ço que dona virtualitat als pobles i manté llur aglutinant, que per damunt de afinitat de raça i d'art i sense que's pugui invocar l'afinitat de religió, car la religió, cosa de l'ànima de l'home, està per damunt de tota espiritualitat dels pobles, ço que conserva més i millor la personalitat d'una patria és la llengua, sostinguda amb amor, amb amor vera no congradora d'odis contra d'altres. Convida a l'auditori a laborar, a col·laborar espiritualment en aquesta tasca d'amor i termina amb precises anatematizacions als que no posseeixen aquesta amor redreçadora del lliure existir dels pobles. Les paraules mesurades i amb un fort caient poètic, meresqueren perllongats aplaudiments de l'auditori que omplena de gom a gom la sala d'actes de l'Ateneu, entre el que hi figuraven en Josep M. Roca, M. Casaponce, doctor Oliver, Vidal, Farauto, Segarra, Pere de Tera, Batista Roca, Culi i Verdaguer i D. Martí i Julià.

Sis vetllades de Teatre Català

Sis vetllades selectes van a tenir lloc en l'actual mes d'abril i maig proper, organitzades pel «Foment del Teatre Català», i elles seran punt de partida per a manifestacions més eloqüents i de conseqüències més positives per a l'avenir del Teatre Català, si es veuen correspostes com hi ha dret d'esperar.

Tindran lloc en l'esplèndid «Colisseu Pompeia», carrer de la Travesera, núms. 8 i 10, tot cant al carrer Major de Gracia, el més confortable i sumptuós dels nostres teatres.

L'interpretació correrà a càrrec de la Companyia del notable primer actor en Jaume Borràs, qui dirigirà els espectacles, ço que ja és una garantia de que el públic que hi assisteixi no haurà de temer deixadeses ni inèxperiències.

Programa de les sis vetllades

PRIMERA SESSIÓ.—Dia 27 d'abril

Nausica, d'en Joan Maragall.

Poruga, d'en Josep Pin i Soler.

SEGONA SESSIÓ.—Dia 4 de maig

La filla del mar, de l'Angel Guimarà.

El testament de l'oncle, d'en Joaquim Riera i Bertràn.

TERCERA SESSIÓ.—Dia 11 de maig

L'estiu de Sant Martí, de l'Apeles Mestres.
La badia dels morts (estrena), de l'Ambrosi Carrión.

L'home de l'orga, d'en Santiago Rusiñol.

QUARTA SESSIÓ.—Dia 18 de maig

Les garces, de l'Iglesias.

Matí de festa, de l'Avel·lí Artís.

QUINTA SESSIÓ.—Dia 25 de maig

El pubill, d'en Frederic Soler.

El mestre de minyons, d'en Josep Feliu i Codina.

SEXTA SESSIÓ.—Dia 31 de maig

Dedicada a l'Emili Vilanova.

L'ase de l'hortolà.

A casa de l'arcalde.

Monòleg.

Qui... compra maduixes!

Preus i condicions d'abonament

	Per Sessió	Abonament
Llotja amb 4 entrades.	Pts. 8'—;	42'—;
> > > >	10'—;	52'50;
> > > >	12'—;	63'—;
> > > >	14'—;	73'50;
> > > >	18'—;	94'50;
> > > >	20'—;	105'—;
Butaca amb entrada	2'—;	10'50;
Seti núm. amb entrada	1'—;	
Entrada general	0'50;	

El timbre a càrrec del públic.

—Als socis del «F. del T. C.» se'ls concedeix una rebaixa de 25 % en el preu de la seva localitat, poguent-ne adquirir dugues més per a la família, als següents preus:

Butaca amb entrada	Ptes. 8'95
Seti numerat amb entrada	5'10

—L'abonament a les sis sessions queda obert del dia 1 al 8 d'abril, pels senyors socis, i del 9 en avant pel públic, en el domicili social del «Foment del Teatre Català», Boters, 16, primer pis.

Biblioteca de Comunicació
i Hemeroteca General

—Per a evitar en absolut que l'espectacle acabi mes tart de mitja nit, ço que faria retreure d'assistir-hi a bon nombre de famílies, les sessions començaran rigorosament a un quart de deu de la vetlla.

Comitè de Premsa de la Unió Catalanista

PER haver-se hagut d'ausentar de l'Havana, on era la seva residència, el Subdelegat del «Comitè» a l'esmentada ciutat, i excel·lent company de causa, en Joan Agell, s'ha fet càrrec de la subdelegació el bon amic i entusiasta catalanista ben conegut, doctor Josep Murillo.

A la mateixa illa de Cuba s'han fet darre-rament altres nous nomenaments de Subdelegats, que en augmentar amb la seva inapreciable col·laboració el radi d'acció i eficàcia del «Comitè» contribuiràn en gran manera a l'expansió i difusió de la doctrina nacionalista de la Unió Catalanista a la qual tan generosament s'ofereixen a ajudar. Els noms dels nous Subdelegats i les localitats on resideixen són els següents: a Guantánamo, en Marià Mirabent; a Palma Soriano, el doctor Francesc de P. Civit i Llobet; a La Maya, en Joan Sella i Servet; a Bayamo, en Josep Hill i a Nuevitás, en Salvador Olivella. A Catalunya, ha estat també nomenat representant del «Comitè» a Granollers el doctor Aldred Canal, la fermesa nacionalista del qual és prou motiu per a que el «Comitè» s'honorí en tenir-lo per representant i amic.

NOVES

ORGANITZADA per la Secció d'Excursions i visites del «Grop Artístic Estudi» tindrà lloc aquesta vetlla a les 10, una audició de sardanes, en el lloc social del Grop. Alvarez 6.

El programa, a càrrec de la cobla Barcino serà'l següent: Romiatge, La Cançó del Taper, Or fi, Solidaritat de Flors, Tornant de la Verema, Camprodón.

El «Centre Català» de l'Havana recorda que si els catalans que embarquen vers a l'Havana, volen evitar-se les traves que la llei d'immigració Cubana posa als que arriben, amb perill d'ésser reembarcats, deuen inscriure's com a socis del esmentat «Centre» abans de sortir de Barcelona o d'altres ports.

Aquella important societat ofereix les garanties legals necessàries per a que els esmentats perills desapareixin.

Per a inscriure's socis del Centre Català de l'Havana deu acudir-se al del·legat a Catalunya: en Josep M. Folch i Torres, a les Oficines de la Societat d'Atracció de Forasters, Rambla del Centre, 30, Barcelona.

La Nova Catalunya, la revista catalaníssima de l'Havana, publica en el seu darrer número corresponent a febrer, un interessantíssim sumari que diu molt en favor de l'actuació dels nostres germans a la capital de la Illa de Cuba. Contribueix al mèrit d'aquest número, l'extensa informació gràfica que s'hi dóna, essent digne de menció la dedicada al malaguanyat mestre Granados amb motiu de l'estrena de la seva òpera «Goyescas» a New York.

La Nova Catalunya per a que pugui ésser adquirida per tots els catalans que sentin interès per l'expansió de Catalunya, se troba en venda, tots els mesos, a Barcelona, al Kiosc Artís, de la Rambla, davant del «Liceu».

El «Foment del Teatre Català», entitat iniciadora de la subscripció pel monument al que fou eminent actor del teatre nacional de Catalunya, l'Isle Soler, acaba de rebre, mitjançant el delegat del «Centre Català» de l'Havana, en Josep M. Folch i Torres, la quantitat de Ptes. 640'45, import recaudat pel qua-

dre dramàtic del referit «Centre Català» en una funció que, en honor d'en Soler, i a benefici del monument en projecte, se celebrà en el teatre Politeama de la capital cubana, el dia 9 de gener passat.

La importància de la quantitat recaudada dóna una idea de l'entusiasme que els nostres germans de Cuba senten per les coses catalanes i, en particular, per tot allò que al seu art se refereix.

El «Foment del Teatre Català» és complau en fer públic el seu agraïment vers els qui realitzant un acte de tanta importància, en profit de l'ideal per ell llençada, han contribuït a que ben aviat sigui un fet, el monument que els admiradors de l'Isle Soler, volen aixecar-ii.

El passat dissabte tingué lloc l'obertura del nou establiment que ha instal·lat a la Plaça del Pi, cantonada Petritxol, nostre benivolgut amic En R. Roca.

Al acte hi assistiren nombrosos amics i representants de la premsa, i tots plegats tingueren ocasió d'admirar tant la bellesa del nou establiment com el gran assortit de ganiveteria i especialitat en eines d'afeitar, que fan d'aquesta botiga una de les primeres de Barcelona en aquest gènere.

Desitgem a l'amic forces prosperitats.

Per motiu de celebrar-se aquesta nit, a les deu, una urgentíssima reunió de representants de tots els Casals d'Unió Catalanista de nostra ciutat, ha quedat ajornat el miting d'afirmació nacionalista que es devia celebrar avui en el Casal Catalanista del Districte II.

Demà sortirà el primer número de la revista Patria Jove, portaveu de la Joventut Escolar Nacionalista.

Dijous vinent, dia 13 dels corrents, en Francesc Rosell, de la «Joventut Nacionalista de Catalunya» donarà una conferència a l'Orfeó de Sans, Galleu, 40, disertant sobre el tema «La Dona».

L'acte començarà a les deu de la nit.

Pèrdua tota esperança concebuda, i alimentada fins al darrer moment per el desig fervent de que no resultés certa la nova de la tragedia, la premsa diària ha donat ja per definitivament segura la mort del compositor i eminent pianista Enric Granados desaparegut en companyia de la seva esposa a conseqüència del cobart atac d'un submergible teutó al enfonsar el vaixell en que aquell tornava a Barcelona després de l'èxit clamorós assolit a New York, amb l'estrena de la seva òpera «Goyescas».

Més que associar-nos al dol nacional que la pèrdua del gran artista representa per Catalunya, esperem nosaltres associar-nos a la protesta viva, violenta si cal, que demostrí ben alt el concepte que a Catalunya es té dels atropelladors del dret.

La Cooperativa Mutual Catalana

Pont de la Parra, 5

vos convida a la seva obra «Social, humana i constructiva», en la qual obtindreu: Millorament en la qualitat i preus dels articles, absoluta garantia de llurs pesos i mesures, benefici reemborsable sobre el consum anyal, contribuint al sosteniment d'Escoles Catalanes i altres : : : : fins patriòtics : : : :

Demaneu Estatuts a l'Hostatge Social

Despatx tots els dies

Repartiment a domicili

Per la Secretaria de Propaganda de la «Unió Catalanista» es convoca a tots els individus dels Consells Directius de les entitats adherides de Barcelona, a una reunió extraordinària que tindrà lloc en l'estatge de la Unió Catalanista, avui, dissapte, a dos quarts de deu de la vetlla.

CORRESPONDENCIA

P. Q. i T.—Ciutat: Sentim molt que, aquesta vegada, degut a que el seu treball és més propi per a un periòdic de caràcter literari que no pas per a nosaltres, no li poguem publicar. Pot enviar alguna altra cosa.—J. A.—Ciutat: Acostum's a escriure curt.—P. M.—Rubi: Conforme en absolut.—J. M. V. de C.—Yarzón: Tampoc, sentint-ho molt, podem publicar-ho. A La Revista creiem que pot enviar-s'hi.—R. R. i A.—Reus: Moltes vegades ho hem afirmat.—M. M. i J.—Ciutat: No pot anar.

Impremta Gisbert & Vives - Nou de S. Francesc, 22